

29. travnja - MEĐUNARODNI DAN PLESA

B. Bartok: Čudesni mandarin, koreografija Milka Šparembleka

M. Šparemblek: „Nevjerojatno je da se ples zadnjih barem dvije tisuće godina u srži nije nimalo promijenio. Baza mu je uvijek bila ista: priprema, vježbanje, talent, tjelesna forma... To se ne mijenja. Ples pripada ljudima, oduvijek i vjerujem da će tako biti dok je civilizacije.“

Ples je pokret, kretanje, komunikacija, emocija... Zaplešimo s nekim ili sami!

Otkrijmo zašto nam je ples važan kad u njemu sudjelujemo ili promatramo druge. Predlažemo da pogledate danas, premijerno, na Trećem programu Hrvatske televizije s početkom u 18.55 sati dokumentarni film „70“ o Ansamblu LADO. Repriza dokumentarnog filma moći će se pogledati u nedjelju 3. svibnja u 10.10 sati.

Pročitajte ovogodišnje poruke baletnih umjetnika Matije Ferlina (nacionalna poruka) i G.V. Maqomea (međunarodna poruka). <https://hciti.hr/medunarodni-dan-plesa-2020/>

Istražite ostale predložene linkove:

U spomen na dan rođenja Jean-Georges-a Noverrea (1727-1810), kojeg smatraju utemeljiteljem modernog baleta, UNESCO je 1982. godine proglasio 29. travnja Međunarodnim danom plesa.

Ples i filmska umjetnost:

<https://www.youtube.com/watch?v=mxPgplMujzQ>

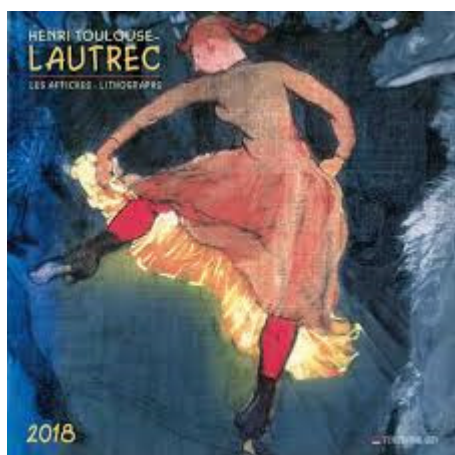
<https://www.youtube.com/watch?v=2AzpHvLWFUM>

<https://www.youtube.com/watch?v=RPpMa3gBuNk>

<https://www.youtube.com/watch?v=LQ40rxJMHR0>

<https://www.youtube.com/watch?v=KXCiLub8DZg>

Ples i likovna umjetnost (istražite ova i djela drugih umjetnika na temu plesa)

Toulouse Lautrec: Plakat, oko 1891.

Henri Matisse: Le Dance, 1910., Ermitaž, St. Petersburg

(2. verzija djela nalazi se u MOMA-i u New Yorku)

Edgar Degas: Primabalerina, 1878., Muzej D'Orsay, Pariz

ŠPAREMBLEK, Milko

Šparemblek, Milko, hrvatski baletni plesač, pedagog, koreograf, redatelj i dramaturg (Farna Vas, Slovenija, 1. XII. 1928). Pedagozi su mu bili A. Roje i O. Harmoš u Zagrebu, gdje je u HNK-u angažiran 1947. Radio je s M. Froman (S. S. Prokofjev, *Romeo i Julija*; L. Delibes, *Coppélia*), Pijom i Pinom Mlakar (F. Lhotka, *Balada o jednoj sredovječnoj ljubavi*), M. Jovanovićem (I. Stravinski, *Apollon musagète*; P. I. Čajkovski, *Francesca da Rimini*), F. Horvatom (K. Baranović, *Licitarsko srce*), Z. Tajzlom (M. de Falla, *Trorogi šešir*) i N. Lhotkom (F. Schmitt, *Tragedija Salome*; Prokofjev, *Klasična simfonija*). Od 1953. usavršavao se u Parizu, gdje je radio s O. Preobraženskom i Sergejem Perettijem, te postao prvi plesač u trupama J. Charrat, M. Miškovića i M. Bėjarta, a potom u New Yorku kod M. Graham i J. Limóna. Plesač izrazito čiste tehnike, u daljnjem razvoju okrenuo se modernom izrazu, koji je obogatio osobnim obilježjem. Od 1955. stvara prve koreografije, među kojima se ističu *Quatuor* (R. Banfield, 1957), *Čovjek pred zrcalom* (M. Kelemen, 1959), *Ljubavnici iz Teruela* (M. Theodorakis, snimljeno i za film 1961). Nakon angažmana u trupi Ballet du XXe siècle M. Bėjarta, gdje je bio i baletni majstor, djelovao je kao koreograf u različitim baletnim sredinama, snimao televizijske filmove (K. Weill i B. Brecht, *Sedam smrtnih grijeha*; A. Schönberg, *Očekivanje*; G. Auric, *Fedra*; B. Bartók, *Čudesni mandarin*). Bio je ravnatelj Baleta Metropolitan Opere u New Yorku (1971), Gulbenkian Balleta u Lisabonu (1970–75), Baleta u Lyonu (1977–80) i Zagrebu (1992–94). U Hrvatskoj se istaknuo koreografijama *Opus 43* (L. van Beethoven, 1975), *Trijumf Afrodite* (C. Orff, 1975), *Simfonija psalama* (I. Stravinski, 1976), *Pjesme ljubavi i smrti* (G. Mahler, 1981), *Carmina Krležiana* (F. Parać, 1987), *Amadeus Monumentum* (W. A. Mozart, 1990), *Johannes Faust Passion* (J. S. Bach i nepoznati srednjovjekovni autori, 2001). Koreografirao je i plesne inserte u operama i scenski pokret u dramama. Za Hrvatsku radio-televiziju režirao je i koreografirao *Mathilde* (R. Wagner), *Chopeniadu* (F. Chopin), *Gestu za Tina* (D. Savin, tekst T. Ujević), *Pjesme i plesove smrti* (M. P. Musorgski). Dobitnik je mnogih nagrada u zemlji i inozemstvu, 2002. dobio je Nagradu »Vladimir Nazor« za životno djelo.

(Šparemblek, Milko. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2020. Pristupljeno 29.4.2020. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=59827>>.)

Hrvatski koreograf i baletni plesač Milko Šparemblek ovogodišnji je dobitnik Prešernove nagrade za životno djelo, najveće državne nagrade koja se u Sloveniji dodjeljuje na području umjetnosti i kulture.